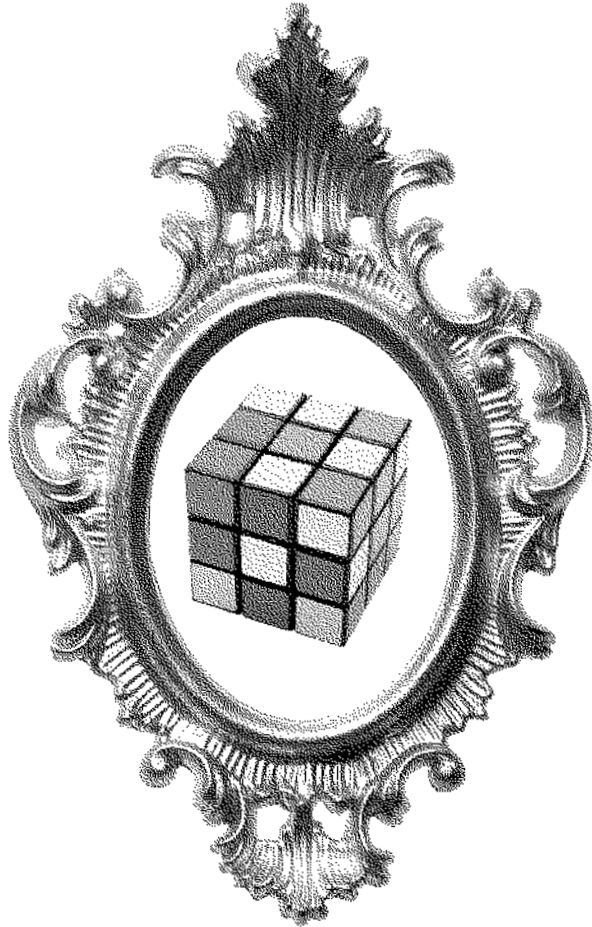

Joc de miralls, intensitat de contrastos

Francesc Foguet i Boreu

Com es pot definir l'efímer? Com poden, els professionals de l'escena, parlar del seu art més enllà de la tècnica, de l'ofici? La majoria tendeix a refugiar-se en la pràctica teatral i, sovint, es malfia de la teoria. No són tan intel·lectuals els actors o els directors d'escena com, posem per cas, els professors o els periodistes? No treballen també sobre l'immediat i l'efímer? Potser n'hi ha que els fa vergonya de reconèixer-se'n? Potser n'hi ha que no han superat encara l'estigma de l'antigor? El debat entre el pes de la tècnica i el de la teoria, entre l'artesanía i el pensament, entre la prosa i la poètica de l'ofici, continua cuejant en els cenacles de la professió teatral, especialment en els que es dediquen a la docència.

Com altres artesans de l'intel·lecte, els *artistes* (intèrprets, directors d'escena, escenògrafs, etcètera) també, ben mirat, creen patrimoni escènic i, conscientment o inconscientment, el transmeten en forma de tradició. Més ignorada que reconeguda? De ben segur. Ara bé, com que no hem volgut defugir la necessitat de posar de manifest —ni que sigui com a botó de mostra— aquest bagatge escènic, hem acarat les opinions d'un director d'escena i una actriu de la tradició catalana, Carles Capdevila i Margarida Xirgu, respectivament, amb les de dos col·legues seus en actiu, coetanis nostres: el director d'escena Rafel Duran i l'actriu Alicia Pérez. El joc de miralls projecta tant una reflexió de fons compartida com una intensitat de contrastos. Totes dues ben reveladores.

Talment com Capdevila, per una reacció similar al llegat rebut, Duran prefereix situar-se en l'òrbita dels referents internacionals per assumir-los com a propis. Però, a diferència del seu correligionari, que veia en l'anostrament de la dramaturgia estrangera una manera d'insuflar nova vida a la catalana, Duran desconfia del concepte de tradició i troba en aquells referents la font d'inspiració de la seva *praxi* escènica, del seu *estil* de direcció. Potser, malgrat tot, això és una manera de fer tradició. Al seu torn, Pérez reconeix en Xirgu la vivència *vital* del teatre, la importància de la intuïció i de la tècnica, i les dificultats de definir una feina que treballa sobre l'efímer i que mobilitza moltes energies emocionals i intel·lectuals. Els nostres *artistes*, ja se sap, mereixen, com els nostres mestres i metges, el respecte ciutadà pel servei social i cultural que fan a la república.

Tant en l'opinió de Duran com en la de Pérez no hi ha un reconeixement explícit, diàfan, radical dels referents de la tradició —i Xirgu i Capdevila en són dos de representatius—, sinó més aviat uns punts de coincidència que caracteritzen la professió i que superen les barreres del temps per fer diana en el cor d'aquestes arts decididament efímeres. Probablement, els parers de Duran i Pérez són extrapolables o, si més no, il·lustren l'opinió d'un sector força ampli dels professionals de l'escena actual respecte de la tradició. Sigui com vulgui, el quartet de veus que posem en solfa ens situa el fet teatral en aquell espai indefinit entre el concret i l'inabastable, entre la pràctica de l'ofici més vell del món i la gosadia prometeica de robar el foc dels déus.

* * *